

ปิยวัชร สุทธิวนิช :การวิเคราะห์สาระหลักทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามหลักพุทธ
ธรรมในผลงานของพระธรรมปิฎก (ประยูรย์ ปยุตโต) (AN ANALYSIS OF ESSENTIAL
CONTENTS IN NON-FORMAL EDUCATION FROM BUDDHIST PRINCIPLES IN THE
WORKS OF PHRA DHAMMAPIDOK (PRAYUDH PAYUTTO)) อ.ที่ปรึกษา : ศ.อันทา
นพคุณ, 259 หน้า, ISBN 974-637-083-9

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์สาระหลักทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนตาม
หลักพุทธธรรมในผลงานของพระธรรมปิฎก (ประยูรย์ ปยุตโต) โดยวิธีการวิจัยเชิงเอกสารและวิเคราะห์
เนื้อหาที่ปรากฏหลักพุทธธรรมจากผลงานของพระธรรมปิฎก จำนวน 74 เล่ม ตั้งแต่ พ.ศ. 2525-พ.ศ.
2538 ว่ามีความสอดคล้องและครอบคลุมสาระหลักทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 7 เรื่อง
คือ 1. การศึกษาตลอดชีวิต 2. คิดเป็น 3. ประชาธิปไตย 4. แรงจูงใจ 5. การศึกษาเพื่ออนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ 7. การศึกษาเพื่อสันติภาพ
หรือไม่

ผลการวิจัยพบว่า ในผลงานของพระธรรมปิฎกปรากฏจำนวนหลักพุทธธรรม ที่ครอบคลุม
สาระหลักทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 7 เรื่อง โดยเรียงลำดับจำนวนหลักพุทธธรรมจากมากไป
หาน้อยดังนี้ 1. การศึกษาเพื่อสันติภาพ (หลักพุทธธรรมที่ครอบคลุม คือ พรหมวิหาร 4. การกำจัด
ปัญจธรรม 3. สังคหวัตถุ 4. อริยฐานธรรม 4 และการกำจัดมัจฉริยะ 5) 2. แรงจูงใจ (หลักพุทธธรรม
ที่ครอบคลุม คือ ตถาคตโพธิสัทธา จันตะ กัลยาณมิตตตา และอิทธิบาท 4) 3. การศึกษาเพื่ออนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (หลักพุทธธรรมที่ครอบคลุม คือ สัมมาทิฐิ เมตตากรุณา หลัก
รัตนตรัย และกตัญญูกตเวที) 4. หลักประชาธิปไตย (หลักพุทธธรรมที่ครอบคลุม คือ ธรรมาธิปไตย
และสาราณียธรรม 6) 5. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (หลักพุทธธรรมที่ครอบคลุม คือ มรรค หรือ
มัชฌิมาปฏิปทา หรือไตรสิกขา) 6. การศึกษาตลอดชีวิต (หลักพุทธธรรมที่ครอบคลุม คือ ความไม่
ประมาท) 7. คิดเป็น (หลักพุทธธรรมที่ครอบคลุม คือ โยนิโสมนสิการ) แต่มีข้อสังเกตว่าการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์มีทั้งข้อที่มีความหมายสอดคล้องและแตกต่างกับการพัฒนามนุษย์ตามหลักพระพุทธ
ศาสนา

การศึกษาออกโรงเรียน
ภาควิชา
การศึกษาออกกระบบโรงเรียน
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2540
ปีการศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต ปิยวัชร สุทธิวนิช
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.อันทา นพคุณ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม